četrtek 7. aprila 2022

P9_TA(2022)0125

Vse večja represija v Rusiji in primer Alekseja Navalnega

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. aprila 2022 o vse večji represiji v Rusiji in primeru Alekseja Navalnega (2022/2622(RSP))

(2022/C 434/12)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Rusiji,

— ob upoštevanju ustanovne listine OZN, Splošne deklaracije o človekovih pravicah, Evropske konvencije o človekovih pravicah, Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah ter Deklaracije OZN o zagovornikih človekovih pravic,

— ob upoštevanju ustave Ruske federacije,

— ob upoštevanju izjave podpredsednika Komisije/visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Josepa Borrella z dne 28. marca 2022 o ruskem neodvisnem časopisu Nova gazeta,

— ob upoštevanju izjave visokega predstavnika v imenu EU o odločitvi, da se politično motivirano zaprtje Alekseja Navalnega podaljša za še devet let, z dne 22. marca 2022,

— ob upoštevanju izjave komisarke Sveta Evrope za človekove pravice z dne 24. marca 2022, v kateri pozdravlja pogumno delo novinarjev in zagovornikov človekovih pravic, tudi iz Ruske federacije in Belorusije,

— ob upoštevanju izjave predstavnice za svobodo medijev pri Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi z dne 3. marca 2022 o hudi kršitvi pravice do svobode izražanja in medijske svobode v Rusiji v okviru njenega vojaškega napada na Ukrajino,

— ob upoštevanju izjav visoke komisarke OZN za človekove pravice o zadnjih dogodkih v Rusiji in Ukrajini,

— ob upoštevanju členov 144(5) in 132(4) Poslovnika,

A. ker je Ruska federacija večkrat kršila mednarodno pravo in svoje mednarodne zaveze ter začela nezakonito, neizzvano in neupravičeno agresijo zoper Ukrajino ter poboje njenih državljanov; ker so zakonodajne omejitve, prepoved medijev, inkriminacija neodvisnega poročanja in svobodnega mnenja ter druge oblike političnega pregona v zadnjih mesecih dosegli totalitarne razsežnosti, kar je povzročilo razpad neodvisnega in pluralističnega civilnega prostora v Rusiji;

B. ker ruski režim z neprimerljivo silo povečuje zatiranje miroljubnih protestnikov, neodvisnih novinarjev in blogerjev, zagovornikov človekovih pravic in aktivistov civilne družbe, da bi utišal vse kritike in nasprotovanje njegovi nezakoniti, neizzvani in neupravičeni vojaški agresiji proti Ukrajini; ker na tisoče ljudi beži iz Rusije, ker se je tveganje samovoljnih aretacij in pregona izjemno povečalo; ker ima to zatiranje uničujoče posledice za življenja in svoboščine manjšin, oseb LGBTQI+, žensk in vseh ljudi, ki jih vlada in družba označujeta, da odstopajo od vedenjskih ali normativnih pravil in vsiljenih pričakovanj, ali ki kritizirajo režim in politike ruskih oblasti;

C. ker so temeljne človekove pravice, vključno s svobodo združevanja in svobodo izražanja, zapisane v ustavi Ruske federacije, pa tudi v številnih mednarodnih pravnih instrumentih, ki se jim je država zavezala; ker so ruske oblasti odgovorne za dolga leta sistematičnih propagandnih kampanj proti Ukrajini, Evropi in liberalnim demokratičnim vrednotam, ki so dosegle vrhunec z izkoreninjenjem zadnjih ostankov živahne, politično aktivne in neodvisne civilne družbe;

četrtek 7. aprila 2022

D. ker so ruske oblasti od 24. februarja 2022 samovoljno pridržale več kot 15 400 miroljubnih protivojnih protestnikov po vsej državi, pri čemer so bili nekateri podvrženi zelo grdemu ravnanju in drugim kršitvam človekovih pravic;- ker je bilo od takrat začetih že več kot 60 kazenskih postopkov;

E. ker so ruske oblasti v zadnjih nekaj letih uporabile številne zakone, kot so zakon o tujih agentih in njegove različice, zakonsko urejanje tako imenovanih ekstremističnih organizacij in nadzor nad njimi ter nešteto odlokov medijskega regulatorja (Roskomnadzor), za intenzivno zatiranje neodvisne civilne družbe in medijev, dejavnih v Rusiji, zlasti nevladnih organizacij, zagovornikov človekovih pravic, novinarjev, odvetnikov, pa tudi aktivistov za pravice žensk, aktivistov LGBTQI+ in okoljevarstvenikov ter aktivistov etničnih in kulturnih manjšin; ker vsi ti zakoni, predpisi ter sodna in upravna bremena silijo akterje civilne družbe, da zavračajo tuje financiranje, se samocenzurirajo in zmanjšujejo svojo javno prepoznavnost in dejavnosti zaradi strahu pred povračilnimi ukrepi države;

F. ker je ruski parlament 4. marca 2022 spremenil kazenski zakonik, tako da je zdaj za širjenje domnevno lažnih informacij o vojni v Ukrajini predvidena 15-letna zaporna kazen; ker je bil 22. marca 2022 zakon še razširjen, tako da je sedaj inkriminirano širjenje „lažnih novic“ o vseh dejavnostih ruskih uradnih organov v tujini; ker je ruska duma 4. marca 2022 prepovedala demonstracije proti vojni v Ukrajini; ker so ruske pravne reforme uvedle upravne prekrške in kazniva dejanja za ruske državljane in pravne subjekte, ki zahtevajo mednarodne sankcije proti ruski državi, njenim državljanom ali kateremu koli ruskemu pravnemu subjektu;

G. ker so ruske oblasti prisilile več neodvisnih medijskih hiš, da prekinejo svoje dejavnosti, zaprejo ali se preselijo v tujino, obenem pa so blokirale dostop do drugih medijskih hiš z vse večjo cenzuro, nadzorom in osamitvijo interneta, s čimer se ruskemu prebivalstvu onemogoča pridobivanje nepristranskih informacij o ruski vojni proti Ukrajini in o vojnih hudodelstvih, ki so bili tam storjena v imenu Ruske federacije; ker ti mediji vključujejo zlasti radijsko postajo Echo Moskvy, televizijsko postajo Dožd in časopis Nova gazeta; ker so oblasti blokirale tuje družbene medije v Rusiji in so družbo Meta, matično družbo Facebooka, Instagrama in WhatsAppa, ki so jo označile za ekstremistično, uvrstile na črni seznam;

H. ker je od začetka vojne Rusije v Ukrajini na stotine novinarjev, zagovornikov človekovih pravic, aktivistov in drugih zapustilo Rusijo, saj se je zanje drastično povečalo tveganje samovoljnih aretacij in pregona, tudi potem ko je predsednik Putin tiste, ki se borijo proti vojni, označil za narodne izdajalce in petokolonaše;

I. ker je odbor ministrov Sveta Evrope 16. marca 2022 sklenil, da nemudoma prekliče članstvo Ruske federacije v Svetu Evrope; ker je Ruska federacija 15. marca 2022 sklenila, da zapusti Svet Evrope, s čimer je ruskim državljanom odvzela zaščito, ki jo zagotavlja Evropska konvencija o človekovih pravicah, in jim onemogočila dostop do pravnih sredstev pred Evropskim sodiščem za človekove pravice;

J. ker je bil januarja 2021 aretiran ruski odvetnik, opozicijski politik in protikorupcijski aktivist ter dobitnik nagrade Saharova za leto 2021 Aleksej Navalni, ki je že od februarja 2021 v zaporu, kjer prestaja samovoljno in politično motivirano kazen ter je bil večkrat izpostavljen mučenju in nečloveškemu ravnanju; ker je EU najstrožje obsodila zastrupitev in politično motivirano zaprtje Alekseja Navalnega, uvedla ciljno usmerjene sankcije proti državi in še naprej zahteva neodvisno preiskavo njegove zastrupitve;

K. ker je moskovsko sodišče lefortovskega okrožja 22. marca 2022 po izredni seji, ki je potekala v zaporu in s tem zunaj rednih sodnih objektov, Alekseja Navalnega obsodilo na devet let v najstrožjem varovanem zaporu in mu naložilo upravno globo v višini 1,2 milijona rubljev (približno 12 838 EUR); ker je ta sodba očitno v nasprotju z mednarodnim pravom in rusko ustavo ter je prav tako nezakonita, samovoljna in politično motivirana kot prejšnja;

L. ker številnim aktivistom grozi zaprtje ali so bili aretirani in preganjani zaradi podpore Alekseju Navalnemu ali sodelovanja z njim ali zaradi podpiranja njegovih zamisli, kot je strategija pametnega glasovanja; ker so bili obtoženi in kazensko preganjani zaradi te podpore celo z retroaktivno uporabo novih zakonov ali upravnih odločb in na podlagi izjav v družbenih medijih, mnogi med njimi pa so zapustili Rusijo, ko so bile proti njim vložene kazenske obtožbe; ker je bila fundacija Alekseja Navalnega za boj proti korupciji označena za ekstremistično organizacijo;

1. obsoja notranjo represijo ruskega režima, ki se je po agresiji nad Ukrajino še poslabšala; zahteva, naj ruske oblasti ustavijo nadlegovanje in ustrahovanje vseh protivojnih protestnikov, neodvisnih organizacij civilne družbe, nevladnih organizacij, zagovornikov človekovih pravic, novinarjev, odvetnikov ter aktivistov za pravice žensk in oseb LGBTQI+ in okoljskih aktivistov v Rusiji ter napade nanje; izraža solidarnost z demokratičnimi silami v Rusiji, ki so zavezane odprti in svobodni družbi, ter poudarja podporo vsem posameznikom in organizacijam, ki so tarče napadov in represije;

2. obsoja neototalitarno in imperialistično ideološko držo ruske vlade in njenih propagandistov; poudarja, da so napadi na demokracijo in nespoštovanje pravic drugih narodov Rusijo privedli k despotizmu, mednarodni agresiji in vojnim hudodelstvom; poudarja, da nedemokratična Rusija nenehno ogroža varnost in stabilnost Evrope;

3. obžaluje rusko zakonodajo, tudi o tujih agentih, spremembe kazenskega zakonika, uvedene 4. marca in 22. marca 2022, in zakon o množičnih medijih, ki se uporabljajo za sodno nadlegovanje drugače mislečih v državi in tujini ter spodkopavanje neodvisnih medijev; poudarja, da so ti dogodki v očitnem nasprotju z zavezami, ki jih je Rusija prostovoljno sprejela v skladu z mednarodnim pravom in zapisala v svojo ustavo;

4. obsoja stalno in vse večjo cenzuro ruskih oblasti, tudi interneta, in jih poziva, naj nemudoma prenehajo z nadzorom in cenzuro;

5. obsoja ravnanje ruskih oblasti pri preganjanju mater ruskih vojakov in njihovih uveljavljenih organizacij, s čimer ruske starše prikrajšajo za informacije o tem, kje so/se nahajajo njihovi otroci, in zavračanje sodelovanja z ukrajinskimi oblastmi, da bi vrnili posmrtne ostanke padlih ruskih vojakov;

6. obsoja vlogo moskovskega patriarha Kirila, predstojnika ruske pravoslavne cerkve, pri zagotavljanju teološke krinke za rusko vojaško agresijo v Ukrajini; ceni pogum 300 duhovnikov ruske pravoslavne cerkve, ki so podpisali pismo, v katerem obsojajo nasilje, obžalujejo težko preizkušnjo ukrajinskega ljudstva in pozivajo h končanju vojne;

7. odločno obsoja zaprtje dobitnika nagrade Saharova Alekseja Navalnega in ponovno poziva k njegovi takojšnji in brezpogojni izpustitvi, pa tudi stotin drugih ruskih državljanov, ki so neupravičeno zaprti zgolj zato, ker so pogumno protestirali v prid demokraciji in miru ali za izboljšanje stanja na področju njihovih pravic, vključno s pravico do svobode izražanja in mirnega zbiranja; poziva ruske oblasti, naj izboljšajo razmere v zaporih in centrih za pridržanje, tako da bodo v skladu z mednarodnimi standardi; meni, da so humanitarne, zdravstvene in varnostne razmere Alekseja Navalnega prednostna skrb EU; poziva ruske oblasti, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da bi v celoti zaščitile njegove pravice med izvrševanjem nezakonite zaporne kazni; obsoja dejstvo, da v sojenju proti Alekseja Navalnemu ni bila spoštovana njegova pravica do poštenega sojenja, in ponovno poziva k takojšnji pregledni preiskavi njegove zastrupitve;

8. meni, da je bilo represivno ukrepanje zoper Alekseja Navalnega, njegove podpornike, medije in civilno družbo vse del priprav na rusko zločinsko napadalno vojno, in ponovno poudarja, da so politični pluralizem in svobodni mediji najboljše varovalo pred mednarodno agresijo nedemokratičnih vlad in ovira na poti v to smer; meni, da so naša prizadevanja v podporo svobodi mnenja in medijev za ruske državljane sestavni del naših prizadevanj v boju proti vojni in agresiji v Ukrajini;

četrtek 7. aprila 2022

9. odločno obsoja odločitve ruskih sodišč, ki so privedle do zaprtja društva International Memorial in centra Memorial za človekove pravice, ki sta skupaj ena najstarejših in najvidnejših organizacij za človekove pravice v Rusiji ter dobitnika nagrade Saharova; obsoja stalna opozorila organa Roskomnadzor proti Novi gazeti glede cenzure in domnevnih kršitev zakona o „tujih agentih“, zaradi česar je časopis napovedal, da do konca vojne v Ukrajini ne bo več deloval; prav tako obžaluje zahtevo ruskega generalnega tožilca, naj Roskomnadzor omeji dostop do radijske postaje Echo Moskvy in televizijske postaje Dožd zaradi njunega poročanja o vojni v Ukrajini; izreka pohvalo za vlogo, ki sta jo odigrali ti medijski hiši, pa tudi številne druge neodvisne organizacije in novičarski mediji, ki so bili medtem ukinjeni, saj so razkrivali resnico in posredovali dejstva o hudodelstvih sovjetskega režima in ruske vlade ter se zavzemali za človekove pravice; poziva k prenehanju sistematičnega zatiranja novinarskih institucij in neodvisnih medijev, ki so temeljni stebri svobode in demokracije;

10. poziva Svet OZN za človekove pravice, naj nujno v celoti preišče kršitve pravice do obveščenosti in svobode izražanja, ki jih je zagrešil ruski režim;

11. izraža globoko zaskrbljenost, ker zatiranje ruske civilne družbe, zagovornikov človekovih pravic, aktivistov za pravice žensk, aktivistov za spolno in reproduktivno zdravje in pravice ter skupnosti LGBTQI+ še poslabšuje položaj teh skupin v državi, ki so že tako ranljive in tarče napadov;

12. ponovno poudarja, da je osnova demokratične družbe tudi svobodno in neodvisno delovanje organizacij civilne družbe in medijev; zato poziva Rusijo, naj vzpostavi jasen pravni okvir in varno okolje za organizacije civilne družbe, protestnike, medije in politične akterje, ki bosta skladna z ustavo in mednarodnimi obveznostmi Rusije ter mednarodnimi standardi človekovih pravic, da bodo lahko brez vmešavanja opravljali svoje legitimno in koristno delo; poudarja, da je treba protestnikom, aktivistom civilne družbe in novinarjem, katerih temeljne pravice so bile kršene, zagotoviti učinkovite postopke pravnega varstva;

13. poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in države članice, naj pozorno spremljajo razmere na področju človekovih pravic v Rusiji, zagotovijo nujno pomoč in povečajo podporo civilni družbi, neodvisnim nevladnim organizacijam, zagovornikom človekovih pravic in neodvisnim medijem, ki ostajajo dejavni v državi, vključno z vzdržno in prožno finančno pomočjo; poziva delegacijo EU in predstavništva držav članic v Rusiji, naj javno izrazijo solidarnost s preganjanimi;

14. poziva Komisijo in države članice, naj okrepijo zaščito pravic in telesne integritete aktivistov, neodvisnih novinarjev in zagovornikov človekovih pravic, ki so tarča represije ruskih oblasti, ter jim zagotovijo nujne vizume, da bodo lahko zapustili državo in si poiskali začasno zatočišče v EU, ter naj ogroženim ali prepovedanim ruskim nevladnim organizacijam in medijem omogočijo, da po potrebi nemudoma nadaljujejo svoje delo z ozemlja EU;

15. poziva podpredsednika/visokega predstavnika in Svet, naj učinkovito uporabita globalni mehanizem sankcij EU na področju človekovih pravic in uvedeta omejevalne ukrepe proti vsem ruskim uradnikom, udeleženim v represiji nad neodvisno civilno družbo, mediji in miroljubnimi protestniki, tudi v tem zadnjem primeru proti Alekseju Navalnemu;

16. poziva Komisijo in države članice, naj preprečujejo širjenje dezinformacij, vključno s propagando, in se temu zoperstavijo ter naj krepijo neodvisne medije; zato pozdravlja postavitev posebnih platform in novic v ruskem in ukrajinskem jeziku; poziva k izboljšanju strateškega komuniciranja EU in k iskanju učinkovitih načinov boja proti vojni propagandi, ki prihaja iz Rusije prek medijev, kot so Rossija, Channel One Russia in NTV, ki razširjajo vsebine, s katerimi zagovarjajo vojno agresije in ljudi napačno obveščajo o njej; poziva države članice, Komisijo in ESZD, naj še naprej izboljšujejo alternativne spletne informacije o aktualnem dogajanju v ruščini ter se borijo proti dezinformacijam, še naprej skrbijo za prevajanje javnih izjav EU in držav članic v ruščino ter nagovarjajo rusko govoreče občinstvo in platforme;

17. poziva Komisijo in države članice, naj v EU gostijo ekipe iz prepovedanih medijev in oblikujejo skupno platformo za medije v izgnanstvu ter podprejo tehnologije, ki ljudem omogočajo uporabo interneta za uveljavljanje temeljnih pravic, zlasti svobode obveščanja in izražanja, ter naj podprejo prizadevanja za demokracijo in pravno državo z zagotavljanjem tehnoloških sredstev za izogibanje komunikacijskemu nadzoru ter blokadam spletnih strani in aplikacij v Rusiji, tudi z razmeroma primitivnimi tehnologijami, kot so srednji valovi, platforma virtualnih zasebnih omrežij (VPN) za Rusijo, omrežja za anonimizacijo in satelitska televizija;

18. poziva delegacijo EU in nacionalna diplomatska predstavništva v Rusiji, naj pozorno spremljajo razmere na terenu in izvajanje sojenj ter prizadetim nudijo vso potrebno podporo, vključno z neposredno finančno pomočjo za plačilo odvetnikov in izvedencev; poziva vse vlade, naj zavrnejo vse prihodnje zahteve za izročitev ruskih državljanov zaradi kaznivih dejanj na podlagi ruskega kazenskega zakonika in zakonika o upravnih prekrških;

19. poziva države članice, Svet in Komisijo, naj zagotovijo humanitarni status in vzpostavijo varne možnosti za izselitev ogroženih pripadnikov ruske opozicije, civilne družbe in predstavnikov medijev, tudi tako, da jim zagotovijo možnosti dolgotrajnega bivanja in dela v Evropski uniji; poziva države članice, naj oblikujejo mehanizem za zaščito ruskih vojakov, ki se odločijo prestopiti na drugo stran; poziva finančne ustanove, banke, izdajatelje kreditnih kartic in vladne organe, naj uvedejo postopke pregleda za prilagojeno izvajanje sankcij proti ruskim državljanom v EU, da bi opozicijskim aktivistom, neodvisni civilni družbi in predstavnikom medijev omogočili, da ohranijo dostop do finančnega premoženja, ki ga potrebujejo za preživetje v Evropski uniji;

20. opozarja, da lahko akademsko in kulturno sodelovanje na individualni ravni, tudi v času konfliktov, prispeva h krepitvi raznorodnih glasov v sedanjih protidemokratičnih okoliščinah in služi kot podlaga za lažjo ponovno vzpostavitev odnosov po konfliktu; poudarja, da je bila ruska znanstvena skupnost med glavnimi tarčami Putinove režimske represije;

21. poudarja strateško vrednost prispevka ruskih akademikov, ki nasprotujejo vojni, za boljšo analizo Putinovega režima in načine zoperstavljanja temu režimu; poziva k oblikovanju strategije EU, s katero se ruskim študentom in profesorjem omogoči uradno nadaljevanje študija in dela na evropskih univerzah, zlasti v družboslovju, ter pridobitev ustreznih diplom;

22. poziva ESZD, Komisijo in države članice, naj vključijo posvetovanja o človekovih pravicah in civilni družbi v vse dialoge med EU, njenimi državami članicami in Rusijo ter naj izpolnjujejo svoje zaveze o vključevanju načela enakosti spolov;

23. poziva EU in države članice, naj še naprej sodelujejo z ruskim narodom in rusko civilno družbo v izgnanstvu; poziva EU, naj pokaže, da je pripravljena podpreti rusko civilno družbo pri njenih prizadevanjih za izgradnjo demokratične Rusije, ter naj demokratično in odgovorno Rusijo z odprtimi rokami sprejme nazaj v mednarodno skupnost;

24. poziva EU, naj imenuje posebnega odposlanca za demokratično Rusijo, ki bi moral biti odgovoren za odnose z ruskim narodom, zlasti z zagovorniki demokracije v izgnanstvu in tistimi, ki so ostali v Rusiji in želijo, da se država vrne na pot demokracije;

25. poziva Komisijo, naj v sodelovanju z ESZD pomaga vzpostaviti in podpreti vozlišče za demokratično Rusijo za stalen dialog z demokratično rusko skupnostjo, zlasti s protivojnim odborom, ki so ga ustanovili aktivisti ruske demokratične opozicije, da bi zagotovili neposredno komunikacijo z ruskim narodom, skupaj s civilno družbo razvili strategijo EU za prihodnjo demokratično Rusijo, izboljšali vključevanje novih priseljencev iz Rusije prek izobraževalnih programov in organizirali letna vrhunska srečanja EU z demokratično Rusijo v izgnanstvu;

26. poziva podpredsednika/visokega predstavnika in države članice, naj s podobno mislečimi državami usklajeno ukrepajo za ozaveščanje in nasprotovanje omejevanju temeljnih svoboščin in človekovih pravic s strani ruskih oblasti, tudi z javnim posredovanjem na visoki ravni, usklajenimi demaršami, stalnim nadzorom v mednarodnih in regionalnih forumih za človekove pravice ter z rednimi ocenami učinka na človekove pravice, da sodelovanje z Rusijo ne bi ogrozilo ciljev na področju človekovih pravic ter da ne bi neposredno ali posredno prispevalo h kršitvam človekovih pravic;

četrtek 7. aprila 2022

27. ugotavlja, da po podatkih centra Levada 83 % Rusov podpira Putinovo vojno v Ukrajini, medtem ko se je delež Rusov, ki pravijo, da gre država v pravo smer, od začetka vojne povečal z 52 % na 69 %, kar je najvišja raven od leta 1996; v zvezi s tem pozdravlja pogumne posameznike, ki odkrito protestirajo in nasprotujejo ruskemu imperializmu v njegovi najnovejši obliki, in sicer invaziji Ukrajine, in to kljub brutalnosti policijskih enot za obvladovanje izgredov ter medijskemu in družbenemu pritisku; kljub temu poziva državljane EU, naj ne istovetijo vseh ruskih državljanov z okrutnimi dejanji njihovega vodstva in vojske v Ukrajini; poziva Komisijo in države članice, naj podprejo in zaščitijo kritične glasove v ruski diaspori, ki so deležne tudi groženj ruskih oblasti; obsoja shode, ki jih organizirajo ruske diaspore v podporo vojni ali v protest proti sprejemu ukrajinskih beguncev;

28. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje podpredsedniku Komisije/visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, visoki komisarki OZN za človekove pravice, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi ter predsedniku, vladi in parlamentu Ruske federacije.